

Werken met Taal actief 4 in combinatiegroepen 3-4

Het werken met combinatiegroepen vraagt altijd om extra organisatietalent van de leerkracht. Om het werken met Taal actief 4 in combinatiegroepen zo eenvoudig mogelijk te maken, heeft Taal actief 4 voor alle groepen een combinatiegroepenmodel ontwikkeld. Dit staat in de leswijzer boven elke les aangegeven. Zo weet u precies wanneer u wat met elke groep kunt doen en weet u ook zeker dat alle leerstof aan bod komt.

Voor de groepen 3-4 vraagt het werken in de combinatiegroepen extra aandacht, vooral omdat de kinderen in groep 3 nog veel tijd kwijt zijn aan het leren lezen en schrijven. Tegelijkertijd levert het werken met combinatiegroepen juist in deze groepen ook voordelen op. De kinderen krijgen door de afwisseling veel van elkaar mee en doen hier hun voordeel mee (zie ook de tip hieronder).

We vroegen Lidy Ridder, leerkracht aan de Bavo Basisschool te Haarlem, naar haar ervaringen met het werken met het combinatiegroepenmodel van Taal actief 4 in groep 3-4.

Hoe heb je het in de eerste weken aangepakt?

Door mijn ervaring vorig jaar met de methodes aanvankelijk lezen voor groep 3 en Taal actief 4 voor groep 4 wist ik al goed hoe ik de verschillende instructies op elkaar af kon stemmen. Ook wist ik wat ik eventueel weg kon laten of minder uitgebreid aan kon pakken. Het combinatierooster van vorig jaar beviel me goed en heb ik voor een groot deel kunnen handhaven.

Hoe ga je om met de verlengde instructie in de combinatiegroepen?

Ik probeer per dag voor groep 4 een instructiemoment van 30 à 35 minuten in te plannen. De kinderen van groep 3 werken dan alleen of in groepjes aan extra werk volgens de werkkaart of aan creatieve vakken in de themahoek, de techniekhoeke, enzovoort. Ik heb dan de handen vrij voor groep 4.

Hoe gaat het werken met het combinatiegroepenmodel bij Spelling?

Het werken met combinatiegroepen levert voor spelling geen enkel probleem op. De al ingebouwde afwisseling van de ene dag instructie en de andere dag zelfstandig werken zorgt voor een vanzelfsprekende routine in beide groepen. Leuk is dat het werken in combinatiegroepen hier ook duidelijk voordeel oplevert. De dictees voor groep 4 en de instructie op spellingcategorie doe ik ook tijdens een zelfstandig verwerkmoment van groep 3. Veel kinderen van die groep kijken dan mee naar het introductiefilmpje van Gerrit. Het leuke is dat dat wat groep 4 leert spellen in groep 3 vaak net als leesletter is aangeboden (voorbeeld: -eer, -oor, -eur). Kinderen die eraan toe zijn, pikken veel op en maken hier gebruik van.

Hoe ziet je programma er in week 4 (met de herhalingslessen) eruit?

Week 4 loopt eigenlijk voor een groot deel zoals de overige weken verlopen. Er is zelfs iets meer ruimte omdat ik in groep 4 dan geen ankerverhaal hoeft te vertellen en geen themawoorden hoeft aan te leren. Sowieso bekijk ik heel goed of alle lesstof door ieder kind gemaakt/herhaald/geoefend moet worden. Sommige lessen vervang ik door een opdracht die bij het W.O.-thema past (wel met dezelfde lesdoelen). Bijvoorbeeld wanneer er zelfstandige naamwoorden of werkwoorden gezocht/onderstreept moeten worden. Dan kan dat ook heel goed in een liedtekst of een versje.

Ik bespreek meestal aan het begin van week 4 de toetsresultaten met de kinderen. De les herhaling woordenschat doe ik dan op die maandag. En ook vaak een taal verkennen-les. Op dinsdag mogen ze dan kiezen welke les ze als eerste gaan oefenen. Moeilijke onderdelen laat ik soms ook al voor de toets

oefenen. Dan hebben ze de toets vanuit extra oefening gemaakt en lukt het soms al beter. Ook bij spelling bespreek ik altijd wat al goed gaat en waar nog knelpunten zitten. Vaak laat ik ze dan kiezen welke categorieën ze eerst gaan maken in week 4. Kinderen blijken zelf vaak goed aan te kunnen geven welke categorieën ze nog lastig vinden en oefenen die dan uit zichzelf meestal als eerste.

Heb je nog andere tips voor leerkrachten die werken met de combinatiegroepen 3-4?

Wereldoriëntatie, catechese en creatieve vakken doe ik met groep 3 en 4 samen. De thema's heb ik in een jaarplanning weergegeven. Het ene jaar neem ik in een bepaalde periode een taalthema van groep 4 als leidraad en een jaar later neem ik dan juist een thema van een Aanvankelijk lezen-kern centraal. Daaromheen plan ik dan allerlei wereldoriëntatiezaken. Zo maken alle kinderen beide thema's mee omdat ze twee jaar in de combinatiegroep 3-4 zitten.

Ik zet computers optimaal in bij alle vakken. Daarmee win ik veel effectieve leertijd en het is ideaal voor zelfstandige verwerking.

Ik doe de taalspelletjes en rekenspelletjes tussendoor zoveel mogelijk met beide groepen samen. Laat bijvoorbeeld groep 3 met de letterbal een woord benoemen met de gevangen letter en laat groep 4 dit woord als zelfstandig naamwoord benoemen. Dan mag groep 4 een letter vangen en bij die letter een bijvoeglijk naamwoord bedenken. Soms kun je dan een taalles op schrift overslaan, op het digibord kunnen ze het namelijk ook schrijven.

Tot slot: hoe bevalt het werken met het combinatiegroepenmodel?

Het werken met het combinatiegroepenmodel van Taal actief 4 bevalt me erg goed. De kinderen zijn er snel aan gewend en de toetsresultaten zijn goed, zowel voor taal als voor spelling.

Hieronder een voorbeeld van hoe Lidy het Taal actief 4 combinatiegroepenmodel heeft ingevuld.

☐ is leerkrachtgebonden
☒ is zelfstandig

Taal

	Groep 3	Groep 4
Maandag	Leesinstructie	Les 1 verhaal lezen (stap 3)
	Lezen	Les 1 stap 1-2
		Les 1 stap 4-5-6
Dinsdag	Leesinstructie	15 minuten stillezen
	Lezen	Les 2 stap 1-2-3
		Les 2 stap 4-5-6
Woensdag	Leesinstructie	15 minuten stillezen
	Lezen	Les 3 stap 1-2-3
		Les 3 stap 4-5-6
Donderdag	Leesinstructie	15 minuten stillezen
	Lezen	Les 4 stap 1-2-3
		Les 4 stap 4-5-6
Vrijdag		les 5

Spelling

	Groep 3	Groep 4
Maandag		
Dinsdag	Lezen	Dictee les 1-2 stap 1-2-3
Woensdag	Instructie of dictee	Les 1-2 stap 4-5-6
Donderdag	Schrijven	Dictee les 3-4 stap 1-2-3
Vrijdag	Instructie of dictee	Les 3-4 stap 4-5-6